

10. Данните от проведено социологическо изследване през пролетта на 2000 г. спрямо данните на също такава изследване, осъществено през 1992 г., показват, че нараства безпокойството на домакинствата по отношение на важни за страната обществени явления и процеси като инфлация, безработица, стойност и качество на медицинското обслужване, пълноценно хранене, получаване на желано образование.

Вторият доклад от сесията на тема „Възможности за промени в изследването на домакинските бюджети в съответствие с опита на европейските страни“ беше представен от Елена Койчева - старши експерт в отдел „Статистика на домакинствата“. В доклада се акцентира на следните по-важни постановки:

1. Изследването на домакинските бюджети в европейските страни се осъществява по различен начин. Съществуват различия по отношение на размера на извадките; организацията на наблюденията; натоварването на респондентите; техниките на подбор; представянето на окончателните резултати (със или без претегляне). Тази ситуация затруднява възможностите за осъществяването на коректни международни сравнения. По принцип, когато се правят такива сравнения, трябва да се имат предвид съществуващите различия и условностите, на които те са носители. Очевидно за всяка страна от съществено значение са три основни фактора: финансовата осигуреност на изследванията; необходимостта от информация; разделението на труда при подготовката на информационния продукт за обществото като цяло.

2. Най-съществено постижение за осъществяване на коректна международна сравнимост е реализирана по отношение на Класификацията за разходите на домакинствата (COICOP/HBS).

3. Възможности за постигането на добра сравнимост съществуват по отношение на класификациите за доходите. Очевидно това е свързано и със степента на развитие на пазарната икономика в отделната страна.

4. Факторите, от които зависи по принцип изследването на домакинските бюджети, могат да се разделят на две групи при равни други условия. На първо място от най-съществено значение при определяне обема на извадката и натоварването на респондентите е размерът на финансовите средства. На второ място са народопсихологията, традициите, социалният климат и информационната грамотност на обществото. На практика те предопределят и най-подходящия начин за работа със респондентите (какво ще доминира - дневникът, въпросникът или интервюто). Очевидно тези обстоятелства не позволяват да се копира чужд вариант на изследване едно към едно.

5. Техниките на подбор на извадковите единици в отделните страни се отличават с доста голямо разнообразие. Очевидно всяка страна се съобразява освен с необходимите финансови ресурси и степента на натоварване на респондентите също и с качеството на информацията и бързината, с която тя се предоставя на потребителите.

6. Сериозен проблем за страните, изучаващи бюджетите на домакинствата, става отказът на част от подалите в извадката респонденти да участват в наблюдението. Всички страни без изключение измерват дела на респондентите, отговорили, че желаят да участват в изучаването на техните бюджети (и обратното), и изучават причините за нежеланието за участие. Счита се, че най-ниска граница за дела на съгласилите се да участват в такава изследване е 60%. Следователно ако този дял е по-нисък, надеждността и достоверността